

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

2º de Educación Primaria

CURSO 2022-2023
LORENA CARAMÉS SÁNCHEZ

Índice:

1	Contexto.....	2
1.1	O centro e o seu entorno	2
1.2	Instalacións.....	2
1.3	A nosa aula de 2º.....	2
1.4	Alumnado	3
2	Contribución das áreas ao desenvolvemento das competencias clave	3
2.1	Competencia en Comunicación Lingüística (CCL)	3
2.2	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)	4
2.3	Competencia dixital (CD).....	4
2.4	Competencia de aprender a aprender (CAA).....	5
2.5	Competencias sociais e cívicas (CSC).....	5
2.6	Competencia de sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)	6
2.7	Competencia en conciencia e expresións culturais (CCEC).....	6
3	Obxectivos.....	7
4	Contidos	9
4.1	Área de Lingua Castelá e Literatura	9
4.2	Área de Lingua Galega e Literatura	12
4.3	Área de Matemáticas	16
4.4	Área de Valores Sociais e Cívicos	19
4.5	Área de Educación Artística (Plástica).....	21
4.6	Área de Ciencias Sociais	22
4.7	Área de Ciencias da Natureza	24
5	Temporalización por materias	26
6	Metodoloxía didáctica.....	27
6.1	Principios metodolóxicos	27
6.2	Actividades	29
6.3	Materiais e recursos didácticos.....	30
7	Avaliación	30
7.1	Avaliación da aprendizaxe e criterios de promoción e de cualificación	30
7.2	Criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e mínimos esixibles	32
7.3	Procedementos e instrumentos de avaliación.....	82
7.4	Avaliación da práctica docente	82
7.5	Avaliación da programación.....	83
8	Medidas de atención á diversidade	84
9	Actividades complementarias e extraescolares	86
10	Accións previstas de acordo con Proxecto Lector	87
11	Integración das TIC	87

1 Contexto

1.1 O centro e o seu entorno

O CPI de Xanceda é un centro situado nunha zona rural no interior da provincia da Coruña; en concreto, atópase no concello de Mesía. Posúe poucos habitantes, os cales teñen un nivel socio-económico-cultural medio e dedícanse principalmente ao sector primario (gandaría e agricultura).

Respecto á situación sociolingüística, pódese afirmar que a lingua maioritaria é o galego.

É un Centro de Educación Infantil, Primaria e Secundaria (CPI) que conta con xornada mixta, cun horario de 9:30 a 16:00.

1.2 Instalacións

O edificio ten dous andares:

- O primeiro está ocupado polas 3 aulas de infantil, a aula de 6º de Primaria, a biblioteca, a conserxería, o comedor, a administración, a aula de PT e AI, o despacho de Orientación e outros despachos e salas.
- No segundo andar localizamos as aulas de 1º, 2º, 3º, 4º E 5º de Primaria e a aula de música.

Noutro edificio anexado ubícase a zona de secundaria. Ademais, o centro dispón dun pavillón e dun patio de recreo dividido en diferentes zonas, como a pista deportiva ou o areeiro.

1.3 A nosa aula de 2º

A aula de 2º é moi ampla, luminosa e permite organizar o espazo segundo a tarefa que se vaia a realizar. Normalmente, o alumnado estará colocado en grupos de 3 e 4 integrantes para facilitar a interacción e o traballo colaborativo. A aula conta cun ordenador conectado a un proxector, así como con 2 encerados. Ademais, ten diferentes estantes para gardar os materiais e posúe unha biblioteca de aula, na cal se atopa unha gran variedade de literatura infantil que o alumnado pode ler na aula. Nas paredes da aula dispórase de diferentes taboleiros coas normas da aula, cun calendario, cos traballos expostos, coa lista de encargados de poñer a data e repartir os materiais... A aula tamén conta cun recuncho de xogos de mesa e co recuncho de lectura.

1.4 Alumnado

O grupo de 2º está formando por 13 alumnos/as (6 nenas e 7 nenos). Entre eles, hai que destacar un alumno con dificultades de aprendizaxe (prevese que recibirá apoio da mestra de PT), unha alumna diagnosticada de TEL (trastorno específico da linguaxe) con apoio da mestra de AL e da mestra de PT e outro alumno e alumna que tamén reciben apoio da profesora de AL.

2 Contribución das áreas ao desenvolvemento das competencias clave

Segundo o *Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo oficial de Educación Primaria na comunidade autónoma de Galicia*, entendemos por competencias clave as capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Deste xeito, a continuación expónse a contribución de cada área para a adquisición das competencias clave.

2.1 Competencia en Comunicación Lingüística (CCL)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** contribúese coa lectura diaria (textos expositivos, contos, poesía, xornais...), coa adquisición de vocabulario e co traballo da expresión e comprensión escrita e oral (debates, chuvias de ideas, dramatizacións, carteis, investigacións, redaccións...).
- **Dende a área de Matemáticas:** traballárase dende a lectura e a comprensión dos enunciados dos problemas, así como coa verbalización das estratexias de resolución.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** faranse lecturas propias ou como resultado da investigación dos temas a tratar, así como exposicións de conclusións e argumentacións da propia opinión.
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** realizaranse lecturas, redaccións e exposicións orais dos temas a tratar.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** contribuírase mediante a expresión das súas opinións e gusto polas obras artísticas, así como

investigacións sobre certas técnicas artísticas e a biografía de diferentes pintores, recorrendo á biblioteca para recoller a información.

2.2 Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** traballarase mediante a elaboración e presentación de gráficos, conclusións e na realización de pequenos traballos de investigación.
- **Dende a área de Matemáticas:** desenvólvese mediante os coñecementos matemáticos útiles e aplicables a situacións da vida cotiá, co manexo de datos numéricos, coas unidades de media, coa percepción espacial, a observación e a análise.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** fomentárase a través da iniciación no método científico, na realización de pequenos experimentos e investigacións no medio, na apropiación de conceptos para interpretar o mundo físico...
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** realizaranse traballos sobre condutas responsables para o coidado do planeta.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** aplicaranse técnicas de cubismo e faranse pequenas maquetas, onde se traballarán os coñecementos de xeometría e do espazo.

2.3 Competencia dixital (CD)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** favorecerase o uso das TIC a través do tratamento crítico da información partindo de buscas en páxinas web. Tamén se buscará o inicio da produción de textos cun procesador.
- **Dende a área de Matemáticas:** desenvolverase a través da lectura e interpretación de gráficos, da organización da información de forma analítica e comparativa, así como así como co uso da calculadora.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** traballarase mediante a procura de información na rede sobre os contidos a tratar, co uso de apps de realidade aumentada para simular procesos (Augment) ou con actividades interactivas (Kahoot, Socrative...).
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** contribuírase coa adquisición de hábitos de uso correcto de internet, dos videoxogos e das redes sociais

- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** contribuírase mediante o uso de internet para achegar ao alumnado ás diferentes obras e artistas.

2.4 Competencia de aprender a aprender (CAA)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** contribúese mediante o traballo en grupo e a toma de decisións. Ademais, a lectura fai posible o acceso ao coñecemento e a escritura permite a súa asimilación persoal. As actividades tamén permitirán traballar habilidades cognitivas como a atención ou a memoria, o que contribúe ao desenvolvemento da súa aprendizaxe.
- **Dende a área de Matemáticas:** favorece a autonomía na resolución de problemas, a cooperación e reflexión sobre o aprendido e a verbalización do proceso.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:**, trabállase mediante a planificación de proxectos e investigacións, coa elaboración de guións de traballo e coa creación de esquemas ou mapas conceptuais para organizar e reflexionar o aprendido.
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** propón o estímulo das habilidades sociais, o traballo en equipo, a participación e o uso da argumentación, requirindo o desenvolvemento dun pensamento propio.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** proporciona métodos de indagación, experimentación e observación, útiles para ser aplicados noutras aprendizaxes.

2.5 Competencias sociais e cívicas (CSC)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** traballarase mediante o desenvolvemento da capacidade de comunicarse cos demais axeitadamente e co respecto das opinións alleas.
- **Dende a área de Matemáticas:** desenvolveranse conceptos fundamentais para a vida cotiá que contribuirán á inclusión social, como o sistema monetario.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** farase fincapé no desenvolvemento de estilos de vida saudables, nos coidados do medio ambiente e no coñecemento e respecto pola biodiversidade.

- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** reforza a autonomía, a autoestima, a identidade persoal e o espírito crítico. Ademais, tamén contribúe á adquisición do coñecemento dos fundamentos e os modos de organización das sociedades democráticas, á valoración da conquista dos dereitos humanos e ao rexeitamento dos conflitos entre os grupos humanos e ante situacións de inxustiza.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** contribuírase mediante o respecto de normas, coidado e conservación dos materiais, uso dos espazos...

2.6 Competencia de sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** procurarase que o alumnado traballe de forma autónoma, planificando, organizando e tomando decisións sobre as súas tarefas. Do mesmo xeito, traballarase a comunicación verbal e non verbal, o que contribúe á interacción social.
- **Dende a área de Matemáticas:** contribúese mediante o desenvolvemento de actitudes de confianza e autonomía na resolución de problemas.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** fomentarase a través da iniciación no método científico, o que potencia a autonomía, a asunción de riscos e a toma de decisións.
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** favorece a desenvolver iniciativas de planificación, participación, organización e asunción de responsabilidades. Ademais, adestra no diálogo e no debate, na aproximación respectuosa ás diferenzas sociais e na valoración crítica destas diferenzas e ideas.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** contribuírase mediante o desenvolvemento da creatividade e do pensamento diverxente na creación de obras artísticas.

2.7 Competencia en conciencia e expresións culturais (CCEC)

- **Dende as áreas de Lingua Galega e Lingua Castelá e literatura:** fomentarase mediante a lectura, a comprensión e a valoración das obras literarias infantís. Ademais, traballarase coas imaxes que acompañan os textos.

- **Dende a área de Matemáticas:** as matemáticas son parte do patrimonio cultural das sociedades. O traballo con conceptos espaciais e formas xeométricas ten relación coa produción artística e favorece a análise de distintas obras.
- **Dende a área de Ciencias Sociais e Naturais:** coñeceranse as diferentes manifestacións culturais e medioambientais da zona.
- **Dende a área de Valores Sociais e Cívicos:** aprenderase a valorar a diversidade e a necesidade de conservación do patrimonio cultural.
- **Dende a área de Educación Artística (Plástica):** ofrece a posibilidade de coñecer as manifestacións artísticas e culturais dos distintos pobos.

3 Obxectivos

Actualmente, o *Decreto 105/2014 polo que se establece o currículo oficial de Educación Primaria en Galicia* recolle 15 obxectivos xerais de etapa, aos cales contribuiremos ao longo do curso mediante as diferentes áreas e unidades didácticas correspondentes. Segundo, o artigo 4.3 deste decreto os obxectivos de etapa defínense como os logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

A continuación, enúncianse os obxectivos de etapa e algúns exemplos de como se contribuirá a cada un deles:

- Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo dunha sociedade democrática.* Por exemplo, traballarémolo mediante a elaboración das normas da clase.
- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.* Este obxectivo traballarase a diario, xa que o alumnado terá a posibilidade de traballar so e en equipo.
- Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como*

- nos grupos sociais cos que se relacionan. Estará presente coa resolución de conflitos derivados do traballo en grupo, tratando de crear un clima de convivencia e traballo.*
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos. Incidirase coa importancia do papel da muller na sociedade en diferentes eidos como a ciencia.*
 - e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas. Traballarase a diario co uso da lingua, coa realización de lecturas e coa adquisición de vocabulario.*
 - f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás. Desenvólvese ao estar presente esta lingua no uso das novas tecnoloxías.*
 - g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá. Por exemplo, empregaranse contidos numéricos relacionados co cálculo e coas medidas, así como que se crearán e interpretarán gráficas e táboas de datos sinxelas.*
 - h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia. Desenvolveranse mediante as temáticas relacionadas coa ciencia e a sociedade.*
 - i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran. As TIC estarán moi presentes como ferramenta de busca de información, de simulación de procesos en realidade virtual, de realización de actividades interactivas...*
 - j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais. Traballarase coa realización de murais, lapbooks, carteis, maquetas...*

- k) *Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.* Desenvolverase mediante o traballo dos contidos relacionados cos hábitos saudables e da prevención de enfermidades e riscos habituais, así como coa análise das merendas que traen ao recreo.
- l) *Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.* Os animais será un dos temas a traballar neste curso, fixándonos nos que están presentes no noso contorno próximo.
- m) *Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.* Por exemplo, incidirase na superación de estereotipos sexistas en torno a determinadas profesións e o manexo de máquinas.
- n) *Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.* Haberá unidades que se centren na educación viaria.
- o) *Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.* Procurarase que o alumnado valore a nosa comunidade, como por exemplo coa conmemoración do Día das Letras Galegas ou co traballo de lendas galegas e contos populares.

4 Contidos

Segundo o artigo 4.3 do *Decreto 105/2014*, os contidos defínense como o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias.

A secuenciación por trimestres dos contidos para as diferentes áreas é a seguinte:

4.1 Área de Lingua Castelá e Literatura

1º TRIMESTRE:

- B1.1. Estratexias e normas básicas para o intercambio comunicativo: participación; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos, ideas e coñecementos dos e das demais.
- B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.
- B1.3. Participa en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando unha secuencia lineal sinxela
- B1.4. Dedución das palabras evidentes polo contexto. Interese pola ampliación de vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.
- B2.1. Lectura de distintos tipos de texto: próximos á súa experiencia.
- B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario.
- B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal.
- B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.
- B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de información e lecer.
- B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.
- B4.7. Clases de nomes: comúns e propios.
- B5.1. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal.
- B5.2. Lectura guiada e comentada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.
- B5.3. Identificación de recursos literarios.
- B5.4 Valoración de recursos literarios.

2º TRIMESTRE:

- B1.5. Comprensión global de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación).
- B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación.
- B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.
- B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias.

- B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Anticipación de hipótese de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.
- B2.4. Gusto pola lectura.
- B4.1. A palabra.
- B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos) Características e uso de cada clase de palabra.
- B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro.
- B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos.
- B4.5. Recoñecemento dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.
- B4.6. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía e puntuación.
- B4.8. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.
- B4.9. Utilización do material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.
- B4.10. Identificación das variedades da lingua na nosa comunidade autónoma. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.
- B5.6. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.
- B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.

3º TRIMESTRE:

- B1.9. Produción de textos orais breves e sinxelos segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).
- B1.10. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.
- B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.

- B2.9. Identificación das mensaxes transmitidas polo texto.
- B2.10. Uso guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento igualmente guiado, da información.
- B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: con diferentes formatos (descritivos, narrativos, dialogados) e intencións comunicativas (informativos, literarios e prescritivos).
- B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación.
- B3.3. Aplicación das normas ortográficas axeitadas ao nivel.
- B3.4. Producción de textos segundo o Plan de escritura do centro.
- B3.5. Valoración da súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.
- B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...)
- B3.7. Textualización en frases elementais con secuencia lineal.
- B3.8. Revisión e mellora do texto.
- B3.9. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos.
- B3.10. Creación de textos utilizando as Tecnoloxías da Información e Comunicación de xeito guiado.
- B3.11. Producción de textos segundo o Plan de escritura do centro.
- B5.5 Creación de textos literarios en prosa ou en verso: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.
- B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.

4.2 Área de Lingua Galega e Literatura

1º TRIMESTRE:

- B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.
- B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou narracións

de feitos vitais, emocións e sentimentos), con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala, actitude receptiva de escoita e respecto ás opinións das demais persoas).

- B1.6. Uso de fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.
- B1.7. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.
- B2.5. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.
- B2.6. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.
- B2.7. Introducción ao uso das bibliotecas da aula e do centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.
- B2.8. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.
- B2.9. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de lecer.
- B5.3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.
- B5.6. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.
- B5.7. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.
- B5.8. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.

2º TRIMESTRE:

- B1.8. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.
- B1.9. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas, en especial ás referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.

- B1.10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.
- B2.1. Comprensión de informacións concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.
- B2.3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).
- B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de ilustracións.
- B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dos termos lingüísticos elementais, nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; enunciado, palabra e sílaba, nome común e nome propio.
- B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.
- B4.3. Coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.
- B4.6. Observación das diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita.
- B4.7. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.
- B5.1. Recreación e reescritura de diversos textos literarios sinxelos (narrativos ou poéticos): contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.
- B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.
- B5.5. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade.

3º TRIMESTRE:

- B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio e da televisión para obter información xeral e relevante sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia infantil e ao contorno máis inmediato.

- B1.2. Comprensión global e específica de informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes establecendo relacións de identificación, de clasificación e de comparación entre elas.
- B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposición ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).
- B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia.
- B2.10. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais, así como a apreciación do texto literario como recurso de gozo persoal.
- B3.1. Produción e reescritura de textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos, utilizando as características habituais deses textos.
- B3.2. Composición de textos sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.
- B3.3. Composición de textos sinxelos relacionados coa escola para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, listaxes, descricións, explicacións elementais).
- B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.
- B3.5. Utilización de xeito guiado de estratexias para a produción de textos, respondendo as preguntas de para quen, e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).
- B3.6. Creación de textos sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.
- B3.7. Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos.
- B3.8. Utilización de elementos gráficos e sinxelos como a ilustración para facilitar a comprensión.

- B3.9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica.
- B3.10. Interese polos textos escritos como medio de aprendizaxe, como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de expresión creativa.
- B5.4. Recreación e composición de poemas sinxelos e relatos breves para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.

4.3 Área de Matemáticas

Contidos comúns aos 3 trimestres:

- B1.1. Resolución de problemas que impliquen a realización de cálculos, explicando oralmente o significado dos datos, a situación planeada, o proceso seguido e as solucións obtidas.
- B1.2. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.
- B1.3. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.

1º TRIMESTRE:

- B2.1. Números naturais ata o 999.
- B2.2. Nome e grafía dos números ata o 999.
- B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas e centenas
- B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras.
- B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado.
- B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado.
- B2.7. Redondear, aproximar e estimar.
- B2.8. Construción de series ascendentes e descendentes.
- B2.9. Números pares e impares.
- B2.10. Identifica e relaciona os números ordinais do 1º ao 10º.
- B2.11. Utilización dos números ordinais. Comparación de números.
- B2.12. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental.
- B2.13. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados.
- B2.14. Cálculo de sumas e restas con levadas.

- B2.15. Propiedades conmutativa e asociativa da suma.
- B2.16. Proba da resta.
- B2.19. Termos da suma, resta e multiplicación.
- B2.20. Utilización en situacións familiares da sumas, restas e multiplicacións.
- B2.21. Resolución de problemas da vida cotiá.
- B3.1. Unidades de lonxitude: quilómetro, metro e centímetro.
- B3.2. Unidades de peso: quilo, medio quilo e cuarto de quilo.
- B3.3. Unidades de capacidade: litro, medio litro e cuarto de litro.
- B3.4. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.
- B3.5. Realización de medicións.
- B3.11. Resolución de problemas de medida.
- B4.6. Identificación de corpos xeométricos en obxectos e ámbitos cotiáns: prisma, pirámide, cono, cilindro e esfera.

2º TRIMESTRE:

- B2.12. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental.
- B2.13. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados.
- B2.14. Cálculo de sumas e restas con levadas.
- B2.15. Propiedades conmutativa e asociativa da suma.
- B2.16. Proba da resta.
- B2.19. Termos da suma, resta e multiplicación.
- B2.20. Utilización en situacións familiares da sumas, restas e multiplicacións.
- B3.1. Unidades de lonxitude: quilómetro, metro e centímetro.
- B3.4. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.
- B3.8. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes.
- B3.9. Manexo de prezos de artigos cotiáns
- B3.10. Equivalencias entre moedas e billetes.
- B3.11. Resolución de problemas de medida.
- B4.1. Elaboración de simetrías sinxelas.
- B4.2. Eixes de simetría.

- B4.3. Identificación comparación e clasificación de figuras planas en obxectos e ámbitos cotiáns: triángulos, cuadriláteros, circunferencias, círculos e cadrados.
- B4.4. Tipos de triángulos: equilátero, isóscele e escaleno.
- B4.5. Elementos xeométricos básicos: lado, vértice e ángulo.
- B4.7. Formación de figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras por composición e descomposición.
- B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá explicando oralmente por escrito o procedemento seguido e as solución obtidas.
- B5.1. Interpretación de diferentes gráficos: de barras, de barras dobres, de pictogramas e estatísticas.
- B5.2. Utilización de técnicas para a recollida e ordenación de datos en contextos familiares e próximos.

3º TRIMESTRE:

- B2.1. Números naturais ata o 999.
- B2.2. Nome e grafía dos números ata o 999.
- B2.12. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental.
- B2.13. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados.
- B2.17. Cálculo de multiplicacións.
- B2.18. Construción das táboas de multiplicar e apoiándose no número de veces, suma repetida, disposición en cuadrículas...
- B3.6. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano.
- B3.7. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais.
- B4.5. Elementos xeométricos básicos: lado, vértice e ángulo.
- B4.8. Interpretación, descrición e elaboración de esbozos de itinerarios sinxelos.
- B4.9. Uso de vocabulario xeométrico para describir itinerarios.
- B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá explicando oralmente por escrito o procedemento seguido e as solución obtidas.
- B5.3. Distinción entre o imposible, o seguro e aquilo que é posible pero non seguro, e utilización na linguaxe habitual e de expresións relacionadas coa probabilidade.

4.4 Área de Valores Sociais e Cívicos

1º TRIMESTRE:

- B1.1. O autocoñecemento. A autopercepción. A imaxe dun mesmo/a. As calidades persoais. A percepción das emocións. O recoñecemento das emocións. A linguaxe emocional.
- B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Asociación pensamento-emoción.
- B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva.
- B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. A realización responsable das tarefas escolares. A motivación.
- B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.
- B1.6. A iniciativa. A automotivación. A autoproposta de desafíos.

2º TRIMESTRE:

- B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.
- B2.2. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.
- B2.3. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.
- B2.4. O respecto, a tolerancia e a valoración das demais persoas. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado.
- B2.5. A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio.
- B2.6. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.

3º TRIMESTRE:

- B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas.
- B3.2. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisións.
- B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, compartir puntos de vista e sentimentos.
- B3.4. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.
- B3.5. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social.
- B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.
- B3.7. Os dereitos e deberes. A declaración dos Dereitos do Neno: alimentación, vivenda e xogo. Igualdade de dereitos dos nenos e nenas no xogo e no emprego dos xoguetes.
- B3.8. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Valoración da igualdade de dereitos de homes e de mulleres na familia e no mundo laboral e social.
- B3.9. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico.
- B3.10. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade.

4.5 Área de Educación Artística (Plástica)

1º TRIMESTRE:

- B1.9. Exploración de distancias, recorridos e situacións de obxectos e persoas en relación co espazo.
- B1.10. Observación de diferentes maneiras de representar o espazo (fotografía aérea, planos, maquetas, mapas etc.).
- B1.11. Experimentación con ferramentas nas actividades plásticas e con diversos soportes
- B2.7. Exploración visual e táctil da figura humana.
- B2.10. Satisfacción coa manipulación e a exploración dos materiais.
- B2.12. Respecto polas contribucións dos compañeiros e das compañeiras, e disposición para resolver as diferenzas.

2º TRIMESTRE:

- B2.1. Exploración de cores, mesturas e manchas de cor con diferentes tipos de pintura e sobre diversos soportes.
- B2.3. Elaboración de debuxos, pinturas, colaxes, estampaxes, encartados, ilustracións etc.
- B2.4. Manipulación e transformación de obxectos para o seu uso noutras actividades escolares.
- B2.5. Experimentación con tipos de liñas (curva, recta, quebrada etc.).
- B2.6. Exploración das liñas que delimitan contornos e do espazo que delimita a forma aberta, pechada, plana e en volume.
- B2.8. Exploración de recursos dixitais para a creación de obras artísticas.
- B2.9. Interese por usar axeitadamente e de maneira progresiva os instrumentos, os materiais e os espazos.
- B2.11. Interese polo traballo individual e colectivo confiando nas posibilidades da produción artística.

3º TRIMESTRE:

- B1.1.Exploración sensorial de elementos presentes no contorno natural (plantas, árbores, minerais, animais, auga etc.).
- B1.2. Observación de elementos plásticos do entorno artificial (edificios, mobiliario urbano, luminosos, sinais etc.).
- B1.3. Observación comentario da obra plástica e visual no contexto, en exposicións e en museos.
- B1.4. Curiosidade por descubrir as posibilidades artísticas que ofrece o contexto. Identificación de nomes da profesión artística.
- B1.5. Descrición de imaxes presentes no contexto.
- B1.6. Exploración dos elementos plásticos nas imaxes (ilustracións, fotografías, cromos, carteis, logos etc.).
- B1.7. Manipulación de obxectos cotiáns con diferentes texturas e formas.
- B1.8. Descrición verbal de sensacións e observacións.
- B2.2. Indagación sobre as posibilidades plásticas e expresivas dos elementos naturais e artificiais do entorno próximo.

4.6 Área de Ciencias Sociais

Contidos comúns aos 3 trimestres:

- B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e, a observación, e experimentación como procesos básicos que favorecen a Iniciación ao coñecemento científico.
- B1.2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude da contorna que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.
- B1.3.Introdución no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analizala, organizala, documentar o proceso mediante o uso do cartafol e a comunicación das conclusións.
- B1.4. Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos.
- B1.5.O traballo en equipo.

- B1.6. Iniciación na creación e o uso de hábitos e técnicas de estudo.
- B1.7. Valoración do esforzo e coidado do material.
- B1.8. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.
- B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área.

1º TRIMESTRE:

- B2.6. Orientacións espaciais, nocións básicas que lle permitan orientarse nun debuxo ou nun plano sinxelo da contorna máis próxima.
- B3.1. Quen goberna a túa localidade? O Concello e os seus servizos básicos. O exercicio activo da cidadanía.
- B3.2. A pertenza a grupos sociais da localidade: deportivos, recreativos, culturais, ..
- B3.3. Investigación sobre as diferentes manifestacións culturais da contorna.
- B3.4. Os medios de comunicación. Impacto social.
- B3.5. As profesións. Preparar unha enquisa, para coñecer as profesións das familias do alumnado do centro, analizar cales son as máis usuais. Indagar sobre todo en aquelas que o alumnado descoñeza, as ferramentas que empregan, responsabilidade, servizos que prestan e comunicar os resultados.
- B3.6. Seguridade viaria como persoas viaxeiras e peóns ou peoas.

2º TRIMESTRE:

- B2.1. Investigamos sobre os usos da auga, os lugares nos que aparece na contorna próxima e os uso responsable desta empregando as TIC.
- B2.2. Os ecosistemas da contorna e o ser humano.
- B2.3. A paisaxe natural. O coidado e a contaminación. Tipos de paisaxes. A paisaxe natural que nos rodea. Tipos de paisaxe e a súa conservación. Observación de diferentes tipos de paisaxe (a través de fotos, de imaxes da web, libros), comparación e identificación do tipo de paisaxe que corresponde ao contexto no que vive.
- B2.4. Realización dun mapa mental cos elementos máis significativos que conforman a paisaxe da localidade: relevo, ríos, illas, encoros, lagoas... e citar algunha característica deles.

- B2.5.Rochas e minerais da contorna: cor, textura, forma, dureza. Usos básicos destes materiais.

3º TRIMESTRE:

- B4.1.Conceptos temporais básicos: antes, despois, durante, pasado, presente e futuro, ano e década.
- B4.2.O reloxo e o calendario como instrumentos para medir o tempo. A súa evolución.
- B4.3.Toma de conciencia do paso do tempo investigando sobre a evolución dalgún elemento do espazo próximo (os medios de transporte,os medios de comunicación, a escola como institución, a evolución dalgún aparello), realizando unha árbore xenealóxica dunha persoa, ordenando os feitos máis importantes da súa vida, da familia, da súa contorna...
- B4.4.O patrimonio histórico, cultural e artístico. Coidado e conservación.
- B4.5.Os museos como espazo de aprendizaxe e de goce.

4.7 Área de Ciencias da Natureza

Contidos comúns aos 3 trimestres:

- B1.1. Iniciación á actividade científica.
- B1.2. Realización de proxectos con guía na súa estrutura e presentación de resultados.
- B1.3. Busca guiada de información en internet e noutros soportes.
- B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións.
- B1.5. O traballo cooperativo.
- B1.6. Iniciación ás técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo intelectual.
- B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.

1º TRIMESTRE:

- B2.1. Identificación e observación das partes do corpo humano.
- B2.2. Relación co medio e co seu contorno.
- B2.3. Recoñecemento da respiración e da nutrición como funcións vitais.

- B2.4. Aceptación do propio corpo e do dos e das demais, coas súas limitacións e posibilidades.
- B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, ledicia, felicidade) e sentimentos propios e alleos.
- B2.6. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso.
- B2.7. Hábitos de prevención de enfermidades e de accidentes no seu contorno e identificación de comportamentos apropiados de actuación cando se producen.
- B2.8. Pirámide alimentaria.
- B2.9. Alimentos diarios necesarios.
- B2.10. Análise de costumes na alimentación diaria.

2º TRIMESTRE:

- B3.1. Diferenzas entre seres vivos e inertes.
- B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio, tendo en conta o seu contorno.
- B3.3. Observación dun animal ou dunha planta no seu medio natural ou reproducindo o medio na aula, empregando diferentes soportes: orais, escritos, gráficos, informáticos, fotográficos...
- B3.4. Rexistro elemental da observación e do contraste de datos entre os compañeiros/as.
- B3.5. Valoración da responsabilidade no coidado de plantas e animais domésticos.
- B3.6. Respecto polos seres vivos do contorno.

3º TRIMESTRE:

- B4.1. Recoñecemento da presenza da auga e do aire no medio físico.
- B4.2. Uso responsable da auga e valoración da importancia do aire limpo para a vida.
- B4.3. Tarefas de redución, reutilización e reciclaxe na escola e no seu contorno próximo.
- B4.4. Observación dos efectos da aplicación dunha forza.
- B4.5 Realización de experiencias sinxelas para analizar efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.

- B5.1. Observación e clasificación de aparellos e máquinas sinxelas do contorno identificando a súa utilidade evitando estereotipos sexistas.
- B5.2. Manipulación e observación do funcionamento de obxectos, aparellos simples domésticos e escolares, das partes que os compoñen e da enerxía que necesitan para funcionar.
- B5.3. Prevención de riscos no emprego de máquinas e aparellos de uso cotián.
- B5.4. Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador.
- B5.5 Coidado dos recursos informáticos.

5 Temporalización por materias

Tendo en conta a *Orde do 20 de maio de 2022 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2022/23 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia*, as unidades didácticas das áreas de Matemáticas, Lingua Castelá e Literatura e Lingua Galega e Literatura terán a seguinte temporalización:

Unidade didáctica	Mes
1	Setembro – Outubro
2	Outubro
REPASO-AFIANZAMENTO (UD1+2)	Outubro
3	Novembro
4	Novembro
REPASO-AFIANZAMENTO (UD3+4)	Decembro
5	Xaneiro
6	Xaneiro - Febreiro
REPASO-AFIANZAMENTO (UD5+6)	Febreiro
7	Febreiro - Marzo
8	Marzo
REPASO-AFIANZAMENTO (UD7+8)	Marzo

9	Abril
10	Abril - Maio
REPASO-AFIANZAMENTO (UD9+10)	Maio
11	Maio – Xuño
12	Xuño
REPASO-AFIANZAMENTO (UD11+12)	Xuño

Por outra banda, para as áreas de Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Educación Artística (Plástica) e Valores Sociais e Cívicos a temporalización das unidades didácticas será a seguinte:

Unidade didáctica	Mes
1	Outubro
2	Novembro
REPASO-AFIANZAMENTO (UD1+2)	Decembro
3	Xaneiro
4	Febreiro
REPASO-AFIANZAMENTO (UD3+4)	Marzo
5	Abril
6	Maio
REPASO-AFIANZAMENTO (UD5+6)	Xuño

6 Metodoloxía didáctica

6.1 Principios metodolóxicos

No artigo 4.3 do Decreto 105/2014 defínese a metodoloxía como “o conxunto de estratexia, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados”. No artigo 15 do citado currículo concrépanse os

principios metodolóxicos comúns a todas as áreas, que seguiremos nesta programación, e que se poden resumir en especial **atención á diversidade** e a detección de dificultades de aprendizaxe para aplicar mecanismos de reforzo (organizativas ou curriculares); **participación activa e inclusiva**; desenvolvemento de actividades relacionadas coa **resolución de problemas da vida real**; traballo de **lectura** como factor fundamental no proceso de aprendizaxe; e deseño e posta en práctica **de actividades de aprendizaxe integradas**, que permitan avanzar en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Outra das bases da nosa metodoloxía será a **aprendizaxe cooperativa**, tendo como referencia o programa CA/AC (Cooperar para Aprender/Aprender para Cooperar), coordinado por Pere Pujolás e José Ramón Lago (2011). Neste programa, , o alumno/a aprende por si mesmo e contribúe a que aprendan os demais, conseguindo o obxectivo cando se dan as dúas condicións. A aprendizaxe cooperativa é unha metodoloxía cuxo obxectivo é a construción de coñecementos e a adquisición de competencias e habilidades sociais e comunicativas para a vida, fundamentada no traballo en equipo entre iguais. Esta aprendizaxe ponse en práctica mediante estruturas cooperativas, que son técnicas ou formas de traballo en equipo con roles asignados aos seus membros e pautas de organización para desenvolver unha tarefa ou actividade.

Por outro lado, fomentárase que o alumnado aprenda a pensar, empregándose para iso a **aprendizaxe baseada no pensamento**. Como dicía Perkins (1997), *“o obxectivo de ensinar a pensar é preparar ao alumnado para que, no futuro, poidan resolver problemas con eficacia, tomar decisións ben meditadas e desfrutar de toda unha vida de aprendizaxe”*. Poñerase en práctica a través de diferentes rutinas (“vexo, penso, preguntome”) e destrezas do pensamento (“compara e contrasta”) e da metacognición (escaleiras de metacognición).

Outra das estratexias metodolóxicas fundamentais será o xogo, non só por ser un recurso motivador para o alumnado senón polas múltiples posibilidades pedagóxicas que ofrece, así como por resultar unha medida de atención á diversidade especialmente útil. Segundo Dewey (2004), *“o xogo é unha actividade inconsciente que axuda a un individuo a desenvolverse tanto mental como socialmente”*. Diseñaranse xogos de

elaboración propia (bingo dos animais) pero introducíranse xogos de inxenio comercializados dispoñibles no recuncho de xogos da aula.

As rutinas de aula serán unha estratexia fundamental para a dinámica do grupo e en especial para aquel alumnado que polas súas peculiaridades require unha maior estruturación dos tempos e espazos. Neste sentido, nomearase diariamente un encargado/a da aula que, ademais de entregar o material e manter organizada a biblioteca de aula, ocuparase de pegar a data, a estación do ano na que se está e o tempo meteorolóxico do día nun calendario de elaboración propia que estará colgado na aula. Ademais, todos os luns farase unha asemblea no recuncho da biblioteca de aula (posúe coxíns do alumnado e unha alfombra grande para sentarse no chan) para fomentar a comprensión e expresión oral, así como a capacidade de falar en público. Nesta asemblea o alumnado contará libremente o que desexe como experiencias vividas no seu tempo libre o fin de semana, accións que ocorreron no centro a semana pasada, conflitos sucedidos no patio, etc.

6.2 Actividades

En canto ás actividades, podemos diferenciar diversos tipos:

- **Actividades de introdución-motivación:** para coñecer o nivel de coñecementos co que partirá o alumnado (como Pasapalabra ou unha chuvias de ideas).
- **Actividades de desenvolvemento:** para poñer en contacto ao alumnado cos contidos a traballar (experimentos, debates, proxectos...).
- **Actividades de avaliación e repaso:** permitirán avaliar o proceso de ensino-aprendizaxe e obter información do grao de adquisición dos obxectivos; ademais de axudar ao alumnado a reorganizar os seus coñecementos (Kahoot, ou lapbooks).
- **Actividades de ampliación:** para aquel alumnado que acabara máis rápido as tarefas e puidera afondar noutro tipo de coñecementos (retos ou investigacións).
- **Actividades de reforzo:** para aqueles que teñan un ritmo de aprendizaxe máis lento (fichas con materiais de apoio).

6.3 Materiais e recursos didácticos

Con respecto á selección e uso dos materiais e recursos didácticos, segundo o Decreto 105/2014 serán variados e ricos, adaptados aos estilos e ritmos de aprendizaxe, manipulativos, atendendo á diversidade da aula e incluírán as TIC (ordenador, proxector, vídeos, libro dixital...). Os **recursos persoais** serán todos os membros da comunidade educativa, especialmente alumnado, profesorado e familias; os **recursos materiais** clasificaranse en:

- Materiais curriculares (a propia programación).
- Materiais didácticos (fichas, libros de texto, cadernos, mapas, figuras xeométricas...).
- Materiais funxibles (lápices, ceras, folios, cartolinas, goma, tesoiras, pegamento, plastilina, rotuladores...).
- Recursos naturais (flores, follas, paus, pedras...).
- Recursos de elaboración propia.
- Materiais reciclados (oveiras de cartón, caixas de cartón, rolos de papel hixiénico, la, revistas, xornais...).
- Xogos de mesa.
- Actividades interactivas (Augment, Socrative, Plickers...).

7 Avaliación

7.1 Avaliación da aprendizaxe e criterios de promoción e de cualificación

Segundo Villada (2008), *“a avaliación é un proceso mediante o que se valoran capacidades, competencias e desempeños no ser humano nun contexto determinado”*.

A Orde do 25 de xaneiro de 2022 pola que se actualiza a normativa de avaliación nas ensinanzas de EP, ESO e Bacharelato no sistema educativo de Galicia establece que *“a avaliación será **continua e global**, e que se terá en conta o **progreso no conxunto dos procesos de aprendizaxe**”*; nela especificase que os **criterios de avaliación** e, de ser o caso, os **estándares de aprendizaxe** tomaranse como **referentes** para a valoración do grao de adquisición das competencias e dos obxectivos de etapa. Os estándares de aprendizaxe son o elemento máis concreto, xa que nos permiten valorar contidos e competencias a un tempo.

Con respecto a cando avaliar, distínguense 3 momentos avaliativos dentro desta planificación didáctica que darán lugar a 3 tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** levarase a cabo ao principio de cada unidade didáctica co obxectivo de coñecer o estado en que se atopa o noso alumnado respecto dos novos contidos que se van desenvolver. Tamén se fará na primeira unidade didáctica do curso para ver de que nivel parte o alumnado e poder detectar posibles necesidades específicas de apoio educativo.
- **Avaliación continua ou formativa:** farase durante a aplicación de cada unidade, para ver se os contidos son apropiados, as actividades atractivas e apreciar como o alumnado responde ao noso traballo. Os resultados desta avaliación serven para realizar axustes e correccións precisas.
- **Avaliación sumativa ou final:** realizarase ao finalizar cada unidade, cada trimestre e ao final do curso para comprobar o grao de aprendizaxe dos contidos.

Por outro lado, os resultados de avaliación expresaranse en Insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, Suficiente (SU), Ben (BE), Notable (NT) ou Sobresánte (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos achegaráselle unha cualificación numérica, sen empregar decimais e nunha escala de 1 a 10. En concreto sería: Insuficiente (1, 2, 3 ou 4), Suficiente (5), Ben (6), Notable (7 ou 8) e Sobresánte (9 ou 10).

Segundo a *Orde do 9 de xuño de 2016 pola que se regula a avaliación e promoción do alumnado de EP en Galicia*, o alumnado accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que corresponden ao curso realizado, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

A actitude (comportamento, interese, cooperación, respecto ao docente e aos compañeiros/as...) terá un peso de cualificación dun 20% na cualificación final, e as probas e a presentación de traballos (cadernos, fichas, investigacións...) contarán cun 80%.

7.2 Criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e mínimos esixibles

Os criterios de avaliación considéranse *“o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina”* (artigo 4.3.d do Decreto 105/2014). Coa entrada en vigor deste decreto, os criterios de avaliación asumen unha maior importancia curricular e unha dobre función: indican o que se debe traballar (obxectivos do proceso educativo) e son o referente para avaliar as aprendizaxes do alumnado.

Por outra banda, segundo o artigo 4.3 do Decreto 105/2014, os estándares de aprendizaxe avaliábeles son *“especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina”*. Deben ser observables, medibles e avaliábeles, e permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado.

A continuación, amósanse en diferentes táboas os criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e o grao mínimo de consecución de cada estándar para superar cada área:

MATEMÁTICAS		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Resolver problemas sinxelos relacionados con obxectos, feitos e situacións da vida cotiá e explicar oralmente o proceso seguido para a súa resolución.	MTB1.1.1. Explica oralmente o proceso seguido para resolver un problema.	Explica con axuda do mestre/a o proceso seguido para resolver un problema.
B1.2. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais polo traballo matemático ben feito.	MTB1.2.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno e en calquera aspecto que se vaia traballar na área de Matemáticas.	Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno.
B1.3. Utilizar, coa guía do mestre ou da mestra, os medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe e para a resolución de problemas.	MTB1.3.1. Utiliza os medios tecnolóxicos na resolución de problemas.	Utiliza, coa guía do mestre/a, os medios tecnolóxicos para a resolución de problemas.
B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiados	MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 999.	Le e escribe números ata o 999

	MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos reais.	Identifica o valor de posición das cifras.
	MTB2.1.3. Realiza correctamente series tanto ascendentes como descendentes.	Realiza series ascendentes e descendentes con axuda.
B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais.	Utiliza os números ordinais en contextos reais.
	MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 999.	Interpreta os números naturais ata o 999.
	MTB2.2.3. Descompón e compón números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Descompón e compón números naturais.
	MTB2.2.4. Identifica os números pares e os impares.	Identifica os números pares e impares apoiándose en carteis visuais.
B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Realiza cálculos numéricos coas operacións de suma e resta na resolución de problemas contextualizados.	Realiza cálculos numéricos coas operacións de suma e resta na resolución de problemas contextualizados con axuda.
	MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación da multiplicación na resolución de problemas contextualizados.	Realiza cálculos numéricos coa operación de multiplicación na resolución de problemas contextualizados con axuda.

	MTB2.3.3. Resolve operacións con cálculo mental.	Resolve operacións con cálculo mental con axuda
B2.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados.	Resolve problemas simples.
	MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas básicos.
B3.1. Coñecer e utilizar o quilómetro, o metro e o centímetro como unidades de medida de lonxitude.	MTB3.1.1. Coñece e utiliza o quilómetro, o metro e o centímetro como unidades de medida de lonxitude.	Coñece o quilómetro, o metro e o centímetro como unidades de medida de lonxitude.
B3.2. Coñecer e utilizar o quilo, o medio quilo e o cuarto quilo como unidades de medida de peso.	MTB3.2.1. Coñece e utiliza o quilo, o medio quilo e o cuarto quilo como unidades de medida de peso.	Coñece o quilo, o medio quilo e o cuarto de quilo como unidades de medida de peso.

B3.3. Coñecer e utilizar o litro, medio litro e cuarto litro como unidades de medida de capacidade.	MTB3.3.1. Coñece e utiliza o litro, medio litro e cuarto litro como unidades de medida de capacidade	Coñece o litro, o medio litro e o cuarto de litro como unidades de medida de capacidade.
B3.4. Coñece as unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.4.1. Le a hora en reloxos analóxicos e dixitais. (En punto, medias e cuartos)	Le a hora en reloxos (En punto, medias e cuartos)
	MTB3.4.2. Resolve problemas sinxelos da vida diaria utilizando as medidas temporais axeitadas e as súas relacións.	Resolve problemas sinxelos da vida diaria utilizando as medidas temporais axeitadas e as súas relacións con axuda.
B3.5. Coñece o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.	MTB3.5.1. Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas.	Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.
B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados	MTB3.6.1. Resolve problemas sinxelos de medida.	Resolve problemas sinxelos de medida con axuda.

reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas e as unidades dos resultados.	Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas.
B4.1. Identificar e completar figuras simétricas.	MTB4.1.1. Completa figuras partindo do seu eixe de simetría.	Completa figuras partindo do seu eixe de simetría.
B4.2. Nomear un polígono segundo o seu número de lados.	MTB4.2.1. Coñece os diferentes tipos de polígonos en obxectos do entorno inmediato.	Coñece os diferentes tipos de polígonos.
B4.3. Discriminar prismas, pirámides, conos, cilindros e esferas.	MTB4.3.1. Recoñece corpos con formas cúbicas e esféricas en obxectos do entorno inmediato.	Recoñece corpos con formas cúbicas e esféricas.
B4.4. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.4.1. Realiza e interpreta esbozos de itinerarios sinxelos.	Interpreta esbozos de itinerarios sinxelos.
B4.5. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as	MTB4.5.1. Resolve problemas xeométricos sinxelos que impliquen dominio dos contidos traballados.	Resolve problemas xeométricos sinxelos con axuda.

matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.5.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas con axuda.
B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais, gráficos de pictogramas... comunicando a información.	MTB5.1.1. Rexistra e interpreta datos en representacións gráficas.	Interpreta datos en representacións gráficas.
	MTB5.1.2. Resolve problemas contextuais nos que interveñen a lectura de gráficos.	Resolve problemas contextuais nos que interveñen a lectura de gráficos con axuda.
B5.2. Realizar estimacións en situacións de azar utilizando o vocabulario: seguro, posible e imposible.	MTB5.2.1. Diferenza o concepto de suceso seguro, suceso posible e suceso imposible.	Diferenza o concepto de suceso seguro, suceso posible e suceso imposible

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando o quenda de palabra e a intervención dos e das demais.	LCB1.1.1. Expresa de forma global sentimentos, vivencias e opinións.	Expresa de forma global sentimentos, vivencias e opinións.
	LCB1.1.2. Aplica as normas socio - comunicativas: escoita, espera de quendas.	Aplica as normas socio -comunicativas: escoita, espera de quendas.
B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia.	LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos básicos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando, de xeito global, o valor comunicativo destes.	Integra de xeito global os recursos básicos verbais e non verbais para comunicarse oralmente
	LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción axeitada ao seu nivel.	Exprésase cunha pronunciación e unha dicción axeitada ao seu nivel.
B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situación de aula.	LCB1.3.1. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: diálogos, exposicións orais guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e da comunicación.	Participa activamente en diversas situacións de comunicación: diálogos ou exposicións orais guiadas, con axuda.
B1.4. Ampliar o vocabulario a partir das experiencias de aula.	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado ao seu nivel.	Utiliza o vocabulario axeitado ao seu nivel.

	LCB1.4.2. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras.	Identifica polo contexto o significado de distintas palabras con axuda.
B1.5.Recoñecer o tema e o sentido xeral dun texto oral breve e sinxelo, de diferente tipoloxía, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	LCB1.5.1. Comprende, de forma global, a información xeral dun texto oral sinxelo de uso habitual, do ámbito escolar e social.	Comprende, de forma global e con axuda, a información xeral dun texto oral sinxelo de uso habitual, do ámbito escolar e social.
	LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía moi evidente de textos orais sinxelos atendendo á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa: cartas, anuncios, regulamentos, folletos....	Recoñece a tipoloxía moi evidente de textos orais sinxelos atendendo á forma da mensaxe: cartas, anuncios, regulamentos, folletos....
	LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión literal.	Responde preguntas correspondentes á comprensión literal con axuda.
B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación.	LCB1.6.1. Iníciase na utilización guiada dos medios audiovisuais e dixitais para obter información.	Iníciase na utilización guiada dos medios audiovisuais e dixitais para obter información.
	LCB1.6.2. Recoñece de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación.	Recoñece de forma global e con axuda o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación.

B1.7. Reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses.	LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios ou non literarios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses.	Reproduce textos literarios ou non literarios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses.
B1.8. Dramatizar, de xeito colaborativo, textos infantís.	LCB1.8.1. Adecúa a entoación, o volume e o xesto á representación dramática.	Adecúa a entoación e o volume á representación dramática.
B1.9. Producir textos orais breves, imitando modelos a atendendo á forma e a intención comunicativa.	LCB1.9.1. Elabora comprensiblemente textos orais sinxelos, do ámbito escolar e social, de diferente tipoloxía: noticias, avisos, contos, poemas, anécdotas....	Elabora textos orais sinxelos e con axuda, do ámbito escolar e social, de diferente tipoloxía: noticias, avisos, contos, poemas, anécdotas....
	LCB1.9.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente elemental.	Organiza, con axuda, o discurso cunha secuencia coherente elemental.
B1.10. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LCB1.10.1 Usa unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	Usa unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.
B1.11. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar e preguntar.	LCB1.11.1 Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse: escoita e pregunta para asegurar a comprensión.	Emprega a linguaxe oral para comunicarse: escoita e pregunta para asegurar a comprensión.

B2.1. Ler en voz alta e en silencio, diferentes textos sinxelos de carácter infantil.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con pronunciación e entoación axeitada, diferentes tipos de textos moi sinxelos apropiados á súa idade.	Le en voz alta diferentes tipos de textos moi sinxelos apropiados á súa idade.
	LCB2.1.2. Le en silencio textos moi sinxelos próximos á súa experiencia infantil.	Le en silencio textos moi sinxelos próximos á súa experiencia infantil.
B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario.	LCB2.2.1. Identifica o tema dun texto sinxelo.	Identifica o tema dun texto sinxelo.
	LCB2.2.2. Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados).
B2.3. Utilizar de xeito guiado estratexias elementais para a comprensión lectora de textos moi sinxelos de diversa tipoloxía.	LCB2.3.1. Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto.	Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto.
	LCB2.3.2. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes.	Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes.

	LCB2.3.3. Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto.	Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto con axuda.
B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.4.1. Dedicar, de xeito guiado, momentos de lecer para a lectura voluntaria.	Dedicar, de xeito guiado, momentos de lecer para a lectura voluntaria.
	LCB2.4.2. Explica, de xeito sinxelo, as súas preferencias lectoras.	Explica, de xeito sinxelo, as súas preferencias lectoras.
B2.5. Usa, de xeito guiado, a biblioteca para localizar libros axeitados aos seus intereses.	LCB2.5.1. Consulta na biblioteca, de xeito guiado, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre libros do seu interese.	Consulta na biblioteca, de xeito guiado, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre libros do seu interese.
B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	Coida os seus libros.
B2.7. Identifica, con axuda, a estrutura básica de diferentes textos lidos.	LCB2.7.1. Diferenza, con axuda, entre información e publicidade.	Diferenza, con axuda, entre información e publicidade.
	LCB2.7.1. Formula hipóteses, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía,	Formula hipóteses, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía, e dos elementos

	e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes, axeitados á súa idade.	lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes, axeitados á súa idade.
B2.8. Utilizar de xeito guiado as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura da información.	LCB2.8.1. Utiliza, de xeito guiado, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para buscar información.	Utiliza, de xeito guiado, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para buscar información.
B3.1. Producir textos sinxelos segundo un modelo con diferentes formatos (descritivos, narrativos, dialogados) e intencións comunicativas(informativos, literarios e prescritivos, aplicando as regras ortográficas de nivel e coidando a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas: cartas, folletos informativos, noticias, instrucións, receitas, textos literarios...	Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas: cartas, folletos informativos, noticias, instrucións, receitas, textos literarios...
	LCB3.1.2. Presenta os seus traballos con caligrafía clara e limpeza, evitando riscos, etc.	Presenta os seus traballos con caligrafía clara e limpeza, evitando riscos, etc.

B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Valora, con axuda, a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.
B3.3. Aplicar, de xeito guiado, todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura.	LCB3.3.1. Utiliza borradores que amosan a xeración e selección de ideas e a revisión ortográfica na escritura de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal, social e escolar.	Utiliza borradores, con axuda, que amosan a xeración e selección de ideas e a revisión ortográfica na escritura de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal, social e escolar.
B3.4. Elaborar, de xeito guiado, proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.	LCB3.4.1. Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas sobre experiencias realizadas: plantar fabas, cría de vermes de seda....	Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas sobre experiencias realizadas: plantar fabas, cría de vermes de seda....
	LCB3.4.2. Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con imaxes de carácter redundante co contido.	Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con imaxes de carácter redundante co contido.
B3.5. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación de xeito guiado para presentar as súas produción.	LCB3.6.1. Usa, con axuda, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para escribir e presentar textos moi sinxelos.	Usa, con axuda, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para escribir e presentar textos moi sinxelos.

B4.1. Aplicar os coñecementos gramaticais básicos sobre a estrutura da lingua, (categorías gramaticais), para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Utiliza de xeito guiado categorías gramaticais básicas: o nome, artigo, adxectivo, verbo.	Utiliza de xeito guiado categorías gramaticais básicas: o nome, artigo, adxectivo, verbo.
	LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos verbais: presente, pasado e futuro ao producir textos orais e escritos.	Utiliza con axuda os tempos verbais: presente, pasado e futuro ao producir textos orais e escritos.
B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Utiliza sinónimos e antónimos, polisémicas na expresión oral e escrita	Utiliza sinónimos e antónimos, polisémicas na expresión oral e escrita con axuda.
	LCB4.2.2. Forma palabras compostas a partir de palabras simples.	Forma palabras compostas a partir de palabras simples.
	LCB4.2.3. Identifica o suxeito/grupo nominal e predicado nas oracións simples.	Identifica o suxeito/grupo nominal e predicado nas oracións simples.
B4.3. Aplicar os coñecementos básicos sobre as regras ortográficas para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.3.1. Utiliza os signos de puntuación e as normas ortográficas propias do nivel e as aplica á escritura de textos sinxelos.	Utiliza, con axuda, os signos de puntuación e as normas ortográficas propias do nivel e as aplica á escritura de textos sinxelos
B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Aplica as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	Aplica as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.

	LCB4.4.2. Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas.	Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas con axuda.
	LCB4.4.3. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias e con axuda.
B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza de forma guiada, distintos programas educativos dixitais.	Utiliza, de forma guiada, distintos programas educativos dixitais.
B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	Compara aspectos con axuda (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.
B5.1. Valorar textos como fonte de lecer e información.	LCB5.1.1. Valora de forma global, textos propios da literatura infantil: contos, cancións, poesía, cómics, refráns e adiviñas.	Valora de forma global, algúns textos propios da literatura infantil: contos, cancións, poesía, cómics, refráns e adiviñas.
B5.2. Iniciar a lectura e expresiva de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar.	LCB5.2.1. Inicia a lectura guiada de textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	Inicia a lectura guiada de algúns textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.

	LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións).	Interpreta, con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións).
B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.	LCB5.3.1. Valora os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.	Valora algúns recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.
B5.5. Reproducir, con axuda, a partir de modelos dados, textos literarios sinxelos: contos e poemas.	LCB5.5.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados.	Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados.
B5.6. Reproducir textos literarios breves e moi sinxelos adaptados á súa idade.	LCB5.6.1. Reproduce textos orais moi breves e sinxelos: cancións e poemas.	Reproduce textos orais moi breves e sinxelos: cancións e poemas.
B5.7. Participar con interese en dramatizacións de sinxelos textos literarios adaptados á idade.	LCB5.7.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.
B5.8. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	LCB5.8.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.

LINGUA GALEGA E LITERATURA		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Comprender a información xeral e relevante de textos orais sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	LGB1.1.1. Comprende a información xeral e relevante de textos orais sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	Comprende con axuda a información xeral de textos orais sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.
	LGB1.1.2. Recoñece a función dos medios de comunicación como fonte de información.	Recoñece a función dos medios de comunicación como fonte de información.
B1.2. Comprender informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes.	LGB1.2.1. Comprende informacións relevantes sinxelas dos documentos audiovisuais que inclúan imaxes e elementos sonoros de carácter redundante.	Comprende informacións sinxelas dos documentos audiovisuais que inclúan imaxes e elementos sonoros de carácter redundante.
B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso.	Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso.
	LGB1.3.2. Sigue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización	Sigue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo.

	do traballo e pregunta, se é preciso, para verificar a súa comprensión.	
	LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais sinxelos ante a clase e responde preguntas elementais sobre o seu contido.	Produce textos orais sinxelos.
	LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo.	Participa no traballo en grupo.
B1.4. Manter unha actitude de escoita adecuada, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais en conversas e exposicións, sen interromper.	Atende as intervencións dos e das demais en conversas e exposicións, sen interromper.
	LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala.	Respecta as opinións da persoa que fala.
B1.5. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.
	LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.	Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.
	LGB1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.	Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.

	LGB1.5.4. Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral.	Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral.
	LGB1.5.5. Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese, unha actitude receptiva de escoita e respecta as opinións das demais persoas.	Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese, unha actitude receptiva de escoita e respecta as opinións das demais persoas.
	LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	Participa na conversa formulando e contestando preguntas.
B1.6. Usar fórmulas de tratamento adecuadas nos intercambios comunicativos máis habituais.	LGB1.6.1. Usa fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.	Usa fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.
B1.7. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.7.1. Amosa respecto ás achegas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	Amosa respecto ás achegas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.
B1.8. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.8.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación axeitada a cada acto comunicativo e propia da lingua galega.	Interésase por expresarse oralmente a cada acto comunicativo e propia da lingua galega.

B1.9. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.9.1. Identifica o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente.	Identifica con axuda o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente.
	LGB1.9.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial ás referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.	Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial ás referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.
B1.10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	LGB1.10.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...	Identifica con axuda a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...
	LGB1.10.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.
B2.1. Comprender e localizar información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación.	Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación con axuda no proceso.
	LGB2.1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de	Comprende informacións concretas en textos sinxelos con axuda, propios de

	situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.	situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.
	LGB2.1.3. Localiza información en textos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).	Localiza información con axuda en textos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).
B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións.	Interpreta, de maneira xeral, a información de ilustracións.
B2.3. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras, e dramatiza cando é preciso.	LGB2.3.1. Descodifica de forma axeitada na lectura de textos diversos.	Descodifica con axuda na lectura de textos diversos.
	LGB2.3.2. Le textos sinxelos, en voz alta, coa velocidade adecuada.	Le textos sinxelos, en voz alta, con certa velocidade.
	LGB2.3.3. Fai lecturas dramatizadas de textos.	Fai lecturas dramatizadas de textos con axuda.

B2.4. Coñecer, de forma xeral, o funcionamento da bibliotecas de aula, e de centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.	LGB2.4.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.
	LGB2.4.2. Coñece, de xeito xeral, o funcionamento da biblioteca de aula e de centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos	Coñece, de xeito xeral, o funcionamento da biblioteca de aula e de centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.
B2.5. Ter interese por ter unha biblioteca propia.	LGB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	Coida, conserva e organiza os seus libros.
B2.6. Amosar interese polos textos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer.	LGB2.6.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe, medio de comunicación e de lecer.	Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe, medio de comunicación e de lecer.
B2.7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu	LGB2.7.1. Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias.	Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias.

<p>interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p>	<p>LGB2.7.2. Explica dun xeito moi sinxelo as súas preferencias lectoras.</p>	<p>Explica dun xeito moi sinxelo as súas preferencias lectoras.</p>
<p>B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos, relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola.</p>	<p>LGB3.1.1. Produce e reescribe textos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos, utilizando as características habituais deses textos.</p>	<p>Reescribe textos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos, utilizando as características habituais deses textos.</p>
	<p>LGB3.1.2. Elabora o texto, con coherencia xeral e de xeito creativo.</p>	<p>Elabora o texto, con coherencia xeral e de xeito creativo.</p>
	<p>LGB3.1.3. Usa nos seus escritos o punto, a coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación.</p>	<p>Usa nos seus escritos o punto, a coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación con axuda.</p>
	<p>LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.</p>	<p>Aplica, con axuda, as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.</p>
	<p>LGB3.1.5. Compón, seguindo modelos, textos relacionados coa escola (listaxes, descricións e explicacións elementais) ou</p>	<p>Compón, con axuda, textos relacionados coa escola (listaxes, descricións e</p>

	cos medios de comunicación social (novas sinxelas, titulares, pés de foto) sobre acontecementos próximo á súa experiencia.	explicacións elementais) sobre acontecementos próximo á súa experiencia.
B3.2. Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	LGB3.2.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	Elabora textos sinxelos con axuda que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.
B3.3. Usar de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	LGB3.3.1. Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.
B3.4. Utilizar recursos gráficos, como a ilustración, que faciliten a comprensión dos textos.	LGB3.4.1. Ilustra creativamente os seus textos con imaxes redundantes co seu contido.	Ilustra os seus textos con imaxes redundantes co seu contido.
B3.5. Presentar adecuadamente os traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	LGB3.5.1. Presenta os textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica.	Presenta os textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica.
	LGB3.5.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.

B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, enunciados, palabras e sílabas.	Sinala con axuda a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, enunciados, palabras e sílabas.
	LGB4.1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra.	Diferencia as sílabas que conforman cada palabra con axuda.
	LGB4.1.3. Identifica nomes comúns e propios a partir de palabras dadas, frases ou textos.	Identifica, de forma guiada, nomes comúns e propios a partir de palabras dadas, frases ou textos.
	LGB4.1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas.	Sinala o xénero e número de palabras dadas con axuda.
B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas máis sinxelas.	LGB4.2.1. Coñece de forma xeral as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	Coñece de forma xeral as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social.
B4.3. Recoñecer a relación entre o son e grafía, así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.	LGB4.3.1. Recoñece a relación entre son e grafía.	Recoñece a relación entre son e grafía.
	LGB4.3.2. Identifica as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.	Identifica as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.

B4.4. Recoñecer de forma xeral, as diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita.	LGB4.4.1. Recoñece, de forma xeral, as diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita.	Recoñece, de forma xeral, as diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita.
B4.5. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LGB4.5.1. Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.
B5.1. Recrear e reescribir diversos textos literarios, usando modelos.	LGB5.1.1. Recrea e reescribe diversos textos literarios sinxelos: contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.	Reescribe diversos textos literarios sinxelos: contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.
	LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	Valora os textos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.
B5.2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	LGB5.2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.	Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.

	LGB5.2.2. Le, de forma guiada, textos en voz alta, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.	Le, de forma guiada, textos en voz alta, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.
B5.3. Recrear e compoñer poemas sinxelos e relatos breves a partir de modelos sinxelos dados.	LGB5.3.1. Recrea e compón poemas sinxelos e relatos breves, a partir de modelos sinxelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	Recrea poemas sinxelos e relatos breves, a partir de modelos sinxelos dados.
B5.4. Participar en dramatizacións de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade.	LGB5.4.1. Participa en dramatizacións de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade.	Participa, con axuda, en dramatizacións de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade.
B5.5. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LGB5.5.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, e como recurso de gozo persoal.
B5.6. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.6.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.

CIENCIAS DA NATUREZA		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Iniciarse na actividade científica a través de proxectos: buscar, seleccionar información de forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	Manifesta certa autonomía na observación de tarefas e ten certa iniciativa na toma de decisións.
B1.2. Traballar de forma cooperativa, respectando os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.	CNB2.1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos.	Identifica as partes do corpo humano.
	CNB2.1.2. Recoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais.	Recoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais.
	CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.	Verbaliza emocións e sentimentos propios e alleos.

B2.2. Relacionar os hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso coa saúde e coa enfermidade	CNB2.2.1. Coñece algún trastorno alimentario e as estratexias para a súa prevención.	Coñece algún trastorno alimentario.
	CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde.	Relaciona, con axuda, o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde.
B2.3. Diseñar, de forma colectiva, un menú semanal de merendas saudables para o recreo.	CNB2.3.1. Identifica os alimentos diarios necesarios aplica o menú semanal de merendas na escola.	Identifica os alimentos diarios necesarios.
B3.1. Identificar as principais características e comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio, tendo en conta o seu contorno.	CNB3.1.1. Explica as diferenzas entre seres vivos e inertes observando o seu contorno.	Explica algunhas das diferenzas entre seres vivos e inertes.
	CNB3.1.2. Identifica e describe animais e plantas do seu contorno, empregando diferentes soportes.	Identifica animais e plantas do seu contorno.
B3.2. Observar e rexistrar, de maneira elemental e en equipo, algún ser vivo no seu medio natural ou na aula e comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando diferentes soportes.	CNB3.2.1. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto.	Nomea e clasifica seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto.

B4.1. Identificar e describir a auga e o aire como recursos fundamentais para a vida, e tomar conciencia da necesidade do seu uso responsable.	CNB4.1.1. Valora e aplica usos responsables da auga na escola.	Valora e aplica usos responsables da auga na escola.
	CNB4.1.2. Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola.	Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola.
B4.2. Realizar experiencias sinxelas para analizar efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.	CNB4.2.1 Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián.	Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián.
	CNB4.2.2 Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.	Analiza, con axuda, os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.
B5.1. Observar, manexar e clasificar obxectos e aparellos simples domésticos e escolares identificando a súa utilidade, as partes que os compoñen e a enerxía que empregan.	CNB5.1.1. Identifica e coñece a diversidade de máquinas do seu contorno e os beneficios que producen na vida cotiá.	Identifica a diversidade de máquinas do seu contorno.
	CNB5.1.2. Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión, a responsabilidade e a contribución social, evitando estereotipos sexistas.	Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión.

	CNB5.1.3. Manexa obxectos simples de uso cotián identificando as situacións que poden xerar risco e estereotipos sexistas.	Manexa obxectos simples de uso cotián.
B5.2. Empregar o ordenador identificando os compoñentes básicos e cuidando o seu uso.	CNB5.2.1. Identifica e describe as partes dun ordenador durante o seu uso.	Identifica as partes dun ordenador durante o seu uso.
	CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.	Emprega o ordenador de forma guiada.

CIENCIAS SOCIAIS		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen	CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.	Recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas

esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo realizado.	CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	Manifesta certa autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume certas responsabilidades.
B1.2. Traballar en equipo e adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as achegas alleas.	CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.	Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.
B1.3. Empregar os mapas mentais como unha técnica básica de estudo.	CSB1.3.1. Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.	Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.
B1.4. Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	CSB1.4.1. Identifica a terminoloxía propia da área.	Identifica a terminoloxía propia da área.
B2.1. Recoñecer a auga como elemento natural analizando os usos que o ser humano fai da auga: domésticos, económicos, públicos e deportivos recreativos. O uso responsable deste ben.	CSB2.1.1. Pon un exemplo de cada un dos usos que, o ser humano, fai da auga.	Pon un exemplo dalgún dos usos que, o ser humano, fai da auga.
	CSB2.1.2. Realiza un uso responsable da auga na súa vida cotiá.	Realiza un uso responsable da auga na súa vida cotiá.

B2.2. Observar e localizar nun mapa os lugares nos que hai auga distinguindo entre zonas de auga doce e salgada.	CSB2.2.1. Identifica os lugares onde hai auga na contorna e localiza, en mapas sinxelos, como se distribúe a auga doce e salgada no territorio.	Identifica algúns dos lugares onde hai auga na contorna e localiza, con axuda e en mapas sinxelos, como se distribúe a auga doce e salgada no territorio.
B2.3. Coñecer os elementos básicos que forman un ecosistema, identificando as actividades humanas que orixinan desequilibrios neles e espertando actitudes de defensa, respecto e recuperación deles.	CSB2.3.1. Explica de maneira sinxela os elementos básicos que forman un ecosistema identificando as actividades humanas que orixinan desequilibrios neles e cita algunha medida de respecto e recuperación.	Explica de maneira sinxela os elementos básicos que forman un ecosistema.
B2.4 Realizar sinxelos traballos dalgún ecosistema en concreto: acuático, terrestre.	CSB2.4.1. Nomea os elementos e as características básicas dos ecosistemas sobre os que se investigou na aula.	Nomea os elementos dos ecosistemas sobre os que se investigou na aula.
B2.5. Identificar as diferenzas entre paisaxe natural e urbana, analizando en grupo as consecuencias que a intervención humana provoca na conservación da paisaxe natural	CSB2.5.1. Identifica os elementos da paisaxe natural e urbana mais próxima.	Identifica os elementos da paisaxe natural e urbana mais próxima.
	CSB2.5.2. Describe as paisaxes de costa diferenciándoas das de interior.	Describe, con axuda, as paisaxes de costa diferenciándoas das de interior.

e definindo algunhas medidas para a conservación desta.	CSB2.5.3.Coñece e leva á practica accións positivas para a protección do medio natural.	Coñece accións positivas para a protección do medio natural.
B2.6.Identificar os elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñecer algunha características máis significativa destes.	CSB2.6.1.Cita algúns dos elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñece as características máis significativa destes.	Cita algúns dos elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñece algunhas características máis significativa destes.
B2.7.Identificar algunhas rochas e minerais presentes na contorna e recoñecer algúns usos que as persoas fan deles.	CSB2.7.1.Identifica algúns minerais e rochas da súa contorna e coñece algúns usos aos que se destinan.	Identifica algúns minerais e rochas da súa contorna.
B2.8.Empregar correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade para orientarse na contorna máis próxima.	CSB2.8.1.Elabora un esbozo do plano do barrio no que este situada a escola e deseñar posibles itinerarios de acceso desde a súa casa.	Elabora, de forma guiada, un esbozo do plano do barrio no que este situada a escola e diseña posibles itinerarios de acceso desde a súa casa.
B3.1. Coñecer organización social da súa contorna próxima e as súas formas de goberno e diferenciar entre unha localidade e un municipio.	CSB3.1.1.Describe a organización social da contorna mais próxima e as súas formas de goberno e diferencia entre que é unha localidade e un municipio.	Describe a organización social da contorna mais próxima e as súas formas de goberno e diferencia entre que é unha localidade e un municipio con axuda.

B3.2. Identificar as funcións e servizos dos seus diversos organismos: bombeiros e bombeiras, policía...	CSB3.2.1. Explica e valora as funcións que desempeñan algún dos servizos do Concello.	Valora as funcións que desempeñan algún dos servizos do Concello.
B3.3. Recoñecer a importancia que o exercicio activo da cidadanía polas persoas que o habitan ten para unha convivencia pacífica.	CSB3.3.1. Describe algunhas accións da cidadanía que contribúen ao desenvolvemento dunha convivencia pacífica.	Describe, con axuda, algunhas accións da cidadanía que contribúen ao desenvolvemento dunha convivencia pacífica.
B3.4. Manifestar satisfacción pola pertenza a un grupo e respectar as características das persoas coas que convivimos e que pertencen a diferentes grupos sociais.	CSB3.4.1. Aposa unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais nos grupos aos que pertence e cos que convive, nos xogos e nas tarefas escolares.	Aposa unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais nos grupos aos que pertence e cos que convive, nos xogos e nas tarefas escolares.
B3.5. Recoñecer algunha das manifestacións culturais e obras máis representativas da comarca e da comunidade, valorar a súa diversidade e contribuír á súa conservación.	CSB3.5.1. Explica oralmente algunhas festas, costumes, folclore... propias da escola, da cidade, da comunidade así como algunha obra que sexa moi representativa na contorna próxima.	Explica oralmente algunhas festas, costumes, folclore... propias da escola, da cidade, da comunidade.

B3.6. Analizar, de maneira sinxela, os cambios que as comunicacións provocaron nas actividades persoais e sociais.	CSB3.6.1. Cita algúns cambios que provocaron, nas actividades persoais e sociais, a evolución dos medios de comunicación.	Cita, con axuda, algúns cambios que provocaron, nas actividades persoais e sociais, a evolución dos medios de comunicación.
B3.7. Identificar as profesións que non lle son tan familiares, coñecer un pouco sobre elas e clasificalas segundo o servizo que prestan á comunidade e se se realizan en fábricas ou ao aire.	CSB3.7.1. Describe as funcións das profesións que lle son máis novas, responsabilidades, ferramentas que empregan e o servizo que lle prestan á poboación.	Describe as funcións das profesións e o servizo que lle prestan á poboación.
	CSB3.7.2. Diferencia entre traballos na natureza, traballos nas fábricas e traballos que prestan servizos.	Diferencia entre traballos na natureza, traballos nas fábricas e traballos que prestan servizos.
B3.8. Coñecer e respectar as normas básicas do coidado e seguridade viaria como peóns e peoas e como persoa usuaria de medios de transporte.	CSB3.8.1. Explica as normas básicas viarias que ten como viaxeiro ou viaxeira e como peón ou peoa nos medios de transporte.	Explica algunhas das normas básicas viarias que ten como viaxeiro ou viaxeira e como peón ou peoa nos medios de transporte.
	CSB3.8.2. Recoñece a importancia do coidado e limpeza da vía pública e dos seus elementos.	Recoñece a importancia do coidado e limpeza da vía pública e dos seus elementos.

CSB3.8.2.Recoñece a importancia do coidado e limpeza da vía pública e dos seus elementos.	CSB4.1.1.Utiliza os conceptos temporais: pasado, presente e futuro nas conversas da vida cotiá.	Utiliza os conceptos temporais: pasado, presente e futuro nas conversas da vida cotiá.
B4.2.Coñecer os instrumentos básicos para a medida do tempo, iniciarse no seu uso e manexo.	CSB4.2.1.Coñece os instrumentos de medida do tempo e se inicia no seu manexo.	Coñece os instrumentos de medida do tempo.
B4.3. Recoñecer, comprender e ordenar cronoloxicamente os cambios producidos polo paso do tempo na evolución do obxectos, persoas, feitos ou acontecementos sobre os que se investigou.	CSB4.3.1.Ordena cronoloxicamente distintas secuencias que indican a evolución no tempo de obxectos, persoas, feitos ou acontecementos sobre os que se investigou.	Ordena cronoloxicamente e con axuda distintas secuencias que indican a evolución no tempo de obxectos, persoas, feitos ou acontecementos sobre os que se investigou.
	CSB4.3.2.Describe algún acontecemento vivido na familia, na escola, na súa contorna ou outros feitos próximos expresándoos con criterios temporais.	Describe algún acontecemento vivido na familia, na escola, na súa contorna ou outros feitos próximos.
B4.4.Recoñecer a cultura e o patrimonio da contorna que nos rodea comprendendo a importancia da súa conservación.	CSB4.4.1.Coñece a importancia que ten a conservación dos restos históricos para entender a historia da vida humana.	Coñece a importancia que ten a conservación dos restos históricos para entender a historia da vida humana.
	CSB4.5.1.Explica que é un museo e cales son as súas funcións.	Explica que é un museo.

B4 5.Coñecer que é un museo, cal é a súa función e valorar o seu papel gozando da contemplación de obras artísticas.	CSB4.5.2.Recoñece os museos, e os sitios arqueolóxicos como espazos de gozo e ocio.	Recoñece os museos como espazos de gozo e ocio.
<u>VALORES SOCIAIS E CÍVICOS</u>		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a en base ás autopercepcións e autodescrición de calidades.	VSCB1.1.1. Recoñece e describe verbalmente os seus estados de ánimo en composicións libres.	Recoñece e describe verbalmente os seus estados de ánimo.
B1.2.Estruturar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Detecta en si mesmo/a sentimentos negativos e emprega estratexias sinxelas para transformalos.	Detecta en si mesmo/a sentimentos negativos e emprega, de forma guiada, estratexias sinxelas para transformalos.
	VSCB1.2.2. Motívase mediante estratexias sinxelas de pensamento en voz alta durante o traballo individual e grupal.	Motívase, con axuda, mediante estratexias sinxelas de pensamento en voz alta durante o traballo individual e grupal.
	VSCB1.2.3. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións.	Realiza un recoñecemento das súas emocións.
	VSCB1.2.4. Expresa, respondendo a preguntas de persoas adultas, os seus	Expresa, respondendo a preguntas de persoas adultas, os seus sentimentos,

	sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.
B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación extrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.3.1. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.
	VSCB1.3.2. Realiza, respondendo a preguntas de persoas adultas, unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	Realiza, respondendo a preguntas de persoas adultas e de forma guiada, unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.
B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na formulación de propostas de actuación.	Utiliza o pensamento na formulación de propostas de actuación.
	VSCB1.4.2. Toma iniciativas de actuación durante a colaboración.	Toma iniciativas de actuación durante a colaboración.
B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.5.1. Participa con interese na resolución de problemas escolares.	Participa con certo interese na resolución de problemas escolares.
	VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia.	Formula problemas de convivencia.

B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1 Expresa con claridade sentimentos e emocións.	Expresa sentimentos e emocións.
	VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais para expresar opinións, sentimentos e emocións.	Emprega, de forma guiada, a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais para expresar opinións, sentimentos e emocións.
	VSCB2.1.3. Emprega a linguaxe para comunicar afectos e emocións con amabilidade.	Emprega a linguaxe para comunicar afectos e emocións con amabilidade.
B2.2. Empregar a aserción.	VSCB2.2.1. Emprega a linguaxe positiva.	Emprega a linguaxe positiva.
B2.3. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.3.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	Emprega diferentes habilidades sociais básicas.
B2.4. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.4.1. Identifica distintas maneiras de ser e actuar.	Identifica distintas maneiras de ser e actuar.
	VSC2.4.2. Identifica necesidades dos compañeiros e compañeiras, resalta as súas calidades e emite cumprimentos.	Identifica necesidades dos compañeiros e compañeiras e resalta as súas calidades.
	VSCB2.5.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	Forma parte das dinámicas do grupo.

B2.5. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.5.2 Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	Establece relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.
B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Establece relacións de confianza cos iguais e as persoas adultas.	Establece relacións de confianza cos iguais e as persoas adultas.
	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais.	Pon de manifesto, con axuda, unha actitude aberta cara aos demais.
B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.
	VSCB3.2.2. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Respecta as regras durante o traballo en equipo.
B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	VSCB3.3.1. Coñece e enumera as normas da aula.	Coñece e enumera as normas da aula.
	VSCB3.3.2. Pon en práctica procesos de razoamento sinxelos para valorar se determinadas condutas son acordes coas normas de convivencia escolares.	Pon en práctica, de forma guiada, procesos de razoamento sinxelos para valorar se determinadas condutas son acordes coas normas de convivencia escolares.

	VSCB3.3.3 Participa na elaboración das normas da aula.	Participa na elaboración das normas da aula.
	VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	Respecta as normas do centro escolar.
B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve problemas persoais da vida escolar mantendo unha independencia adecuada á súa idade.	Resolve problemas persoais da vida escolar con axuda.
	VSCB3.4.2. escoita as razón das persoas coas que entra en conflito, compréndelas, na medida das súas posibilidades e exponas oralmente.	Escoita as razón das persoas coas que entra en conflito, compréndelas, na medida das súas posibilidades.
	VSCB3.4.3. Identifica as emocións e os sentimentos das partes en conflito.	Identifica as emocións e os sentimentos das partes en conflito con axuda.
	VSCB3.4.4. Explica conflitos, causas e as súas posibles solucións, tendo en conta os sentimentos básicos das partes.	Explica conflitos, causas e as súas posibles solucións, de forma guiada.
B3.5. Analizar, en relación coa experiencia de vida persoal, a dereitos á alimentación, á	VSCB3.5.1. Representa plasticamente a necesidade da alimentación, a vivenda e o xogo para os nenos e as nenas.	Representa con axuda e plasticamente a necesidade da alimentación, a vivenda e o xogo para os nenos e as nenas.

vivenda e ao xogo de todos os nenos e nenas do mundo.	VSCB3.5.2. Explica as consecuencias para os nenos e para as nenas dunha mala alimentación, a falta de vivenda digna e a imposibilidade de xogar.	Explica con axuda as consecuencias para os nenos e para as nenas dunha mala alimentación, a falta de vivenda digna e a imposibilidade de xogar.
	VSCB3.5.3. Respecta a igualdade de dereitos dos nenos e das nenas no xogo e no emprego dos xoguetes.	Respecta a igualdade de dereitos dos nenos e das nenas no xogo e no emprego dos xoguetes.
B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade entre homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares.	Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares.
	VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.
B3.7. Tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos.	VSCB3.7.1. Valora a importancia do coidado do corpo e a saúde e de previr accidentes domésticos.	Valora a importancia do coidado do corpo e a saúde e de previr accidentes domésticos.
	VSCB3.7.2. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	Razona con axuda as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.

	VSCB3.7.3.Expresa as medidas preventivas dos accidentes domésticos máis frecuentes.	Expresa algunhas medidas preventivas dos accidentes domésticos máis frecuentes.
--	---	---

EDUCACIÓN ARTÍSTICA (PLÁSTICA)		
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Mínimos esixibles
B1.1. Identificar as diferentes materiais e formas de expresión plástica.	EPB1.1.1. Describe e identifica as calidades e as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.	Identifica as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.
B1.2. Describir oralmente e de forma sinxela diferentes formas de expresión artística.	EPB1.2.1. Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas.	Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas con axuda.
	EPB1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno.	Describe, de forma guiada, con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores.
B1.3. Identificar as formas básicas e diferentes tonalidades e texturas.	EPB1.3.1. Realiza debuxos e coloreas con diferentes tonalidades.	Realiza debuxos e coloreas con diferentes tonalidades.

	EPB1.3.2. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as diferentes formas, cores e texturas.	Manexa en producións propias e con axuda as posibilidades que adoptan as diferentes formas, cores e texturas.
B1.4. Identificar, describir e representar o entorno natural e o entorno artificial.	EPB1.4.1. Identifica diferentes formas de representación do espazo.	Identifica con axuda diferentes formas de representación do espazo.
	EPB1.4.2. Representa de diferentes maneiras o espazo.	Representa, de forma guiada e de diferentes maneiras, o espazo.
B1.5. Manexar as actividades plásticas utilizando coa correspondente destreza diferentes ferramentas (recortar, pegar, encher, traballar con pincel, pegamentos etc.).	EPB1.5.1. Practica con precisión o recorte, o pegado, o pintado etc.	Practica o recorte, o pegado, o pintado etc.
B2.1. Representar de forma persoal ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.	EPB2.1.1. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as cores.	Manexa, con axuda, en producións propias as posibilidades que adoptan as cores.
	EPB2.1.2. Realiza correctamente mesturas de cores primarias.	Realiza mesturas de cores.
	EPB2.1.3. Clasifica e ordena as cores primarias (maxenta, cian e amarelo) e secundarias (verde, violeta e vermello) no	Clasifica as cores primarias (maxenta, cian e amarelo) e secundarias (verde, violeta e vermello).

	círculo cromático, e utilízalas con sentido nas súas obras.	
	EPB2.1.4. Coñece a simboloxía das cores frías e cálidas, e aplica estes coñecementos para transmitir diferentes sensacións nas composicións plásticas que realiza.	Coñece a simboloxía das cores frías e cálidas.
B2.2. Identificar o entorno próximo e o imaxinario, explicándoo con linguaxe plástica adecuada ás súas características.	EPB2.2.1 Utiliza o punto, a liña e o plano ao representar o entorno próximo e o imaxinario.	Utiliza, con axuda, o punto, a liña e o plano ao representar o entorno próximo e o imaxinario.
	EPB2.2.2. Realiza composicións plásticas que representan o mundo imaxinario, afectivo e social.	Realiza composicións plásticas.
B2.3. Realizar composicións bidimensionais e tridimensionais segundo un desexo de expresión, coas técnicas aprendidas.	EPB2.3.1. Practica con precisión o recorte e o encartado para crear obras bidimensionais e tridimensionais.	Practica con axuda o recorte e o encartado para crear obras bidimensionais e tridimensionais.
	EP2.3.2. Utiliza a técnica de colaxe para realizar unha obra persoal con limpeza e precisión.	Utiliza a técnica de colaxe para realizar unha obra persoal.

B2.4. Utilizar nas súas representacións distintos tipos de liñas (curva, quebrada, recta etc.) e formas xeométricas.	EP2.4.1. Utiliza liñas e formas xeométricas nos debuxos.	Utiliza liñas e algunhas formas xeométricas nos debuxos.
	EP2.4.2. Emprega ferramentas básicas do debuxo (regra e escuadro) para realizar diferentes formas xeométricas	Emprega ferramentas básicas do debuxo (regra e escuadro).
	EP2.4.3. Manexa a cuadrícula para respectar as proporcións das formas.	Manexa a cuadrícula, de forma guiada, para respectar as proporcións das formas.
B2.5. Recoñecer as partes principais da figura humana.	EP2.5.1. Debuxa a figura humana e diferencia as principais partes.	Debuxa a figura humana e diferencia as principais partes.
B2.6. Recoñecer, diferenciar e utilizar a expresividade de diversos materiais e soportes audiovisuais.	EP2.6.1. Elabora e representa imaxes despois dunha presentación audiovisual.	Elabora, con axuda, imaxes despois dunha presentación audiovisual.
	EP2.6.2. Deseña sinxelas creacións plásticas despois de recoller información por medios audiovisuais.	Deseña sinxelas creacións plásticas despois de recoller información por medios audiovisuais.
B2.7. Coidar, respectar e utilizar axeitadamente os materiais, os utensilios e os espazos.	EP2.7.1. Coida o material e respecta as normas preestablecidas.	Coida o material e respecta as normas preestablecidas.

EP2.7.1. Coida o material e respecta as normas preestablecidas.	EP2.8.1. Aмоса interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo.	Aмоса interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo.
---	--	---

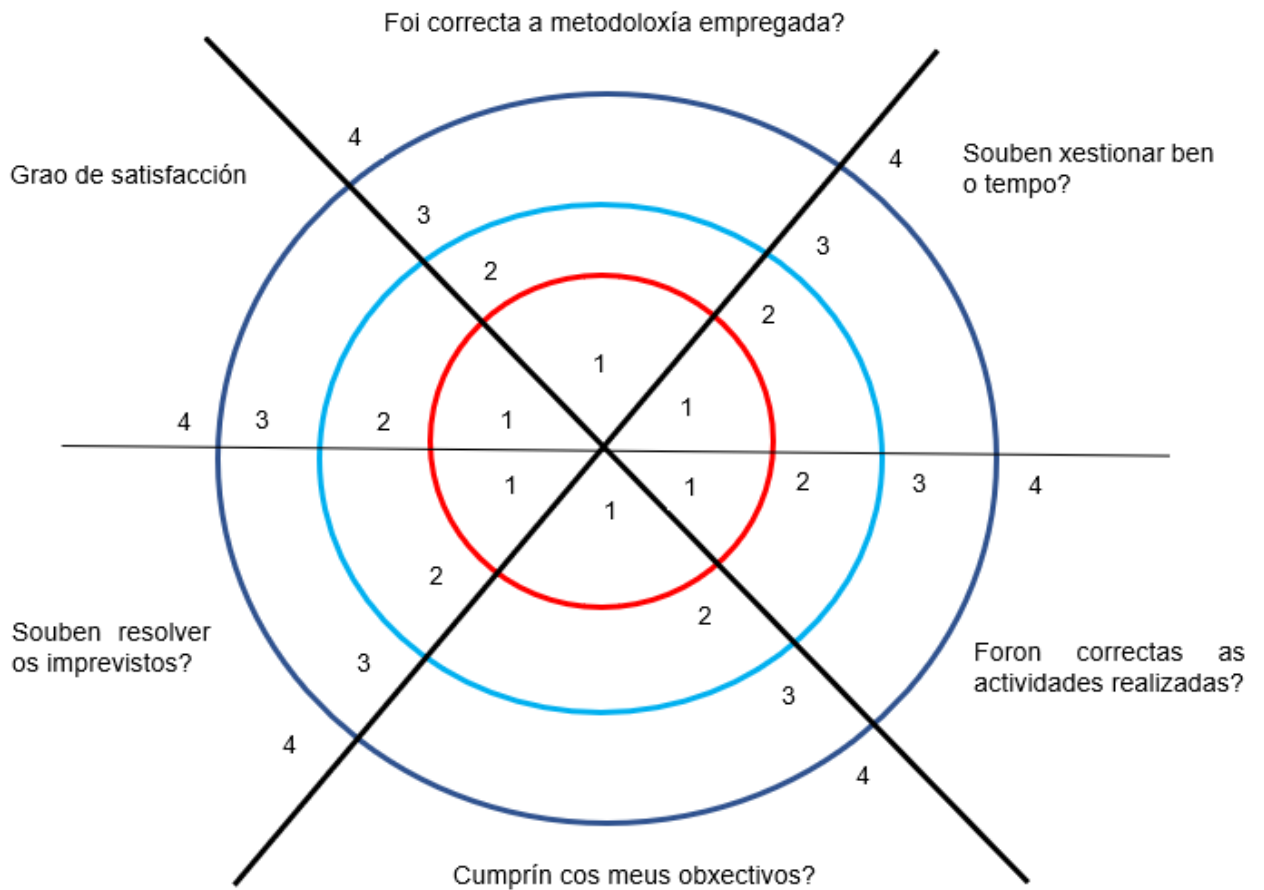
7.3 Procedementos e instrumentos de avaliación

O proceso avaliador require a aplicación dunha serie de instrumentos e procedementos. En primeiro lugar, enténdese por **procedementos de avaliación**, os métodos a través dos cales se leva a cabo a recollida de información sobre adquisición de competencias clave, dominio dos contidos ou logro dos criterios de avaliación e estándares. Nesta programación, combinarase a **observación directa** sobre o traballo diario desenvolto na aula no caderno, nas investigacións, nas fichas, no libro de texto, nos proxectos,..., actividades de avaliación escritas (exames ou traballos) ou interactivas (Kahoot ou Socrative).

Por outro lado, enténdese por **instrumentos de avaliación** todos aqueles documentos ou rexistros utilizados polo profesorado para a observación sistemática e o seguimento do proceso de aprendizaxe do alumno/a, e que permiten xustificar a cualificación do alumnado. Nesta caso, empregaranse a **rúbrica**, o **cartafol**, as **listas de control**, o **caderno de clase do alumnado**, **probos escritos e orais** e o **diario de clase**. Ademais, procurarei que o alumnado aprenda a autoavaliarse mediante unha **escaleira de metacognición** ao final de cada unidade.

7.4 Avaliación da práctica docente

Ao final de cada trimestre, avaliarei a miña propia práctica pedagóxica para comprobar se se conseguiron os obxectivos e o se o proceso de ensino-aprendizaxe é o axeitado. De non ser así, realizaranse todos os cambios precisos para conseguir mellores resultados. Deste xeito, cubrirei unha diana de autoavaliación como a que se amosa de seguido:

7.5 Avaliación da programación

Faise necesaria unha avaliación sobre a programación, realizada mediante os indicadores de logro, que permiten coñecer o grao de consecución dos obxectivos propostos, a adecuación dos contidos, da metodoloxía, das actividades e dos recursos. Por iso, ao rematar cada trimestre cubrirase este cuestionario:

Avaliación da programación	SI	NON
As unidades didácticas están ben temporalizadas.		
Os contidos están correctamente secuenciados.		
A programación adecúase ás características dos nenos/as.		
A metodoloxía empregada adáptase ás necesidades do alumnado.		
Os recursos didácticos empregados son efectivos.		
As medidas de atención á diversidade aplicadas son óptimas.		
A avaliación é adecuada ao proceso de ensino-aprendizaxe.		
As competencias clave e os obxectivos de etapa cúmprense.		
A coordinación co resto do persoal docente do centro e do grupo é boa.		
O clima afectivo-social da clase é bo.		

8 Medidas de atención á diversidade

Como dicía Loris Malaguzzi “*unha escola debe ser un lugar para todos os nenos/as, non baseada na idea de que todos son iguais, senón en que todos son diferentes*”. Polo tanto, a **diversidade** está presente nas aulas, igual que o está na sociedade. Nelas convive alumnado con diferentes capacidades, intereses, ritmos e estilos de aprendizaxe, características... Así, a nosa labor como docentes será atender esa diversidade para facer efectivo o **principio de equidade do sistema educativo**, recollido na *LOE-LOMLOE*,

que garanta a igualdade de oportunidades axudando a superar calquera discriminación e actuando como compensador das desigualdades. Ademais, coa autonomía pedagóxica da que dispoñemos como docentes e contando cos recursos do centro, adaptarémonos ás demandas do noso grupo, baseándonos nos **principios de normalización, inclusión, non discriminación e igualdade de oportunidades** recollidos no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes de Galicia nos que se imparten ensinanzas reguladas pola LOE.

O artigo 71 da LOE-LOMLOE define ao alumnado con **necesidades específicas de apoio educativo (NEAE)** como *“aquel que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, retraso madurativo, trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación, trastornos de atención ou de aprendizaxe, descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, atoparse en situación de vulnerabilidade educativa, altas capacidades intelectuais, por incorporarse tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar”*.

Dende o artigo 15 do Decreto 105/2014 incídese especialmente en dúas accións encamiñadas á atención á diversidade: a **detección temperá** e a **posta en práctica de medidas para compensar as dificultades detectadas**. Estas medidas ordinarias e extraordinarias establécense no Decreto 229/2011, na Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011 e recóllense no Plan Xeral de Atención á Diversidade (PXAD), dentro do Proxecto Educativo. Así, para establecer calquera delas teranse en conta as características do alumnado e partirase dos resultados da **avaliación inicial**.

Así, algunhas medidas de atención á diversidade que poderemos empregar ao longo do curso serán:

- Actividades baseadas no Deseño Universal de Aprendizaxe (DUA), sendo accesibles para todo o alumnado.
- Reforzo positivo e valoración dos logros e das pequenas accións.
- Actividades de reforzo e de ampliación.
- Traballo cooperativo e colaboración do grupo-clase.
- Uso de autoinstrucións.

- Reforzo educativo proporcionado por min, polo mestre/a con dispoñibilidade horaria ou polo mestre/a especialista en PT e AL.
- Apoios visuais.
- Tutoría entre iguais.
- Diversidade de instrumentos de avaliación, para adaptarnos ás necesidades do neno/a.
- Adaptación das lecturas.
- Fragmentación de actividades.
- Recursos manipulativos.
- Actividades multinivel.

É preciso dicir que, ademais das medidas citadas, levarase á práctica calquera das medidas de atención á diversidade establecidas no Decreto 229/2011 e na Orde do 8 de setembro de 2021 no momento en que se consideren necesarias. Ademais, no caso de que as anteriores medidas resultaran insuficientes, seguiremos o procedemento para poder poñer en práctica a medida extraordinaria que mellor se estime para o alumnado, sempre coa colaboración do Departamento de Orientación.

9 Actividades complementarias e extraescolares

Durante este curso participarase nas celebracións de festas que se organicen dende o centro (magosto, nadal, entroido, festa de fin de curso...) e as programadas polo Equipo de actividades complementarias e extraescolares en colaboración co Equipo de biblioteca e co Equipo de dinamización de Lingua Galega que consideremos oportunas.

Ademais, realizaranse polo menos unha saída trimestral entre as cales poden estar: ir a algún museo científico, a exposicións artísticas, ao teatro, a concertos, a un parque natural, a unha saída de fin de curso (terá un carácter máis lúdico), ao cine, etc.

Tamén é probable que habitualmente se fagan saídas á contorna para recoñecer e estudar elementos do medio próximo, como por exemplo observar os cambios na natureza producidos polas estacións do ano na que nos atopamos, investigar sobre as profesións do contorno ou sobre a flora e fauna predominante na zona...

10 Accións previstas de acordo con Proxecto Lector

A biblioteca municipal, a biblioteca do centro e a biblioteca de aula serán un referente importante na realización de actividades, xa que se realizarán diferentes actividades e proxectos con elas ao longo do curso. En concreto, recorrerase con frecuencia á biblioteca de centro para recoller información sobre algunha temática que esteamos a investigar nas áreas, así como para inicialos na lectura de xéneros que nos están acostumados a ler (revistas, xornais, comics, poesía...) para incentivar o gusto por eles.

En 2º de Primaria traballaremos a lectura e a comprensión lectora dende todas as áreas a través das lecturas que conteñen as unidades. Na “Hora de Ler”, á que dedicamos 20 minutos diarios (os 10 restantes faranse ao longo da mañá nas diferentes áreas), o alumnado escollerá un libro da biblioteca de aula segundo os seus intereses e procederá a lelo nese tempo. Se non lle dera tempo, podería seguir léndoo na casa, xa que establecerase un sistema de préstamos dos libros da nosa biblioteca de aula. Levarase un rexistro das obras que se levan para a casa e de que alumno/a o leva, para que ao cabo de 2 semanas poida devolver o libro ao andel da aula para poder ser disfrutado por outro neno/a.

Ademais, ao final de cada trimestre procurarase realizar un “*Bookflix*”, onde o alumnado recomendará o libro que máis lle gustou ao longo de cada trimestre, facendo un pequeno resumo do mesmo para que o resto de compañeiros/as se interesen por el.

11 Integración das TIC

Usaranse as TIC como medio didáctico e ferramenta de traballo. Cobra especial importancia o manexo do ordenador da aula ou dos ordenadores da aula de informática para a busca de información ou imaxes mediante buscadores infantís (Kiddle), a realización de actividades interactivas e o manexo de aplicacións (Kahoot, Socrative, Augment...).

Empregarase case a diario o ordenador da aula, a pizarra e o proxector para realizar actividades interactivas ou para visualizar algún vídeo.

Ademais, procurarase acudir con frecuencia á aula de informática para que o alumnado poida manexar un ordenador de xeito individual para realizar actividades ou para iniciarse, de xeito moi guiado, nos procesadores de texto.